

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Τα οξυμένα προβλήματα της σχολικής στέγης και της ομαλής λειτουργίας των σχολικών μονάδων, σε συνδυασμό με το έντονο δημογραφικό ζήτημα οδηγούν στην εγκατάλειψη της υπαίθρου στην Κέρκυρα.

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. 5079/06-05-2026 Ερώτηση

Σε απάντησή της εν θέματι Ερώτησης σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το δημογραφικό ζήτημα αποτελεί μία από τις πολυπλοκότερες και πιο κρίσιμες μακροοικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η σύγχρονη Ελλάδα, με άμεσες προεκτάσεις στην οικονομική σταθερότητα και την κοινωνική συνοχή. Υπό το πρίσμα αυτό η χάραξη και η εφαρμογή μιας συγκροτημένης δημογραφικής πολιτικής δεν συνιστά απλώς μια δέσμη προνοιακών μέτρων, αλλά μια επιτακτική εθνική στρατηγική διασφάλισης της βιωσιμότητας.

Στο πλαίσιο των δημογραφικών προκλήσεων το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας έχει καταρτίσει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Δημογραφικό, το οποίο παρουσιάστηκε στις αρχές Οκτωβρίου του 2024 στο υπουργικό συμβούλιο και τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Δημογραφικό, το οποίο έχει ορίζοντα δεκαετίας (έως το 2035), δεν περιορίζεται στην προσπάθεια ανάκαμψης των γεννήσεων, αλλά προσβλέπει στη συνολική διαχείριση των επιπτώσεων της αλλαγής που έχει επέλθει στην ηλικιακή δομή του πληθυσμού. Το ΕΣΔ βασίζεται σε 5 βασικούς άξονες:

1. Στην ενίσχυση των γεννήσεων και την ταυτόχρονη στήριξη της οικογένειας.
2. Στην ενίσχυση της απασχόλησης.

3. Στη διαχείριση της μακροζωίας – γήρανσης.
4. Στην τοπική ανάπτυξη και την προώθηση της καινοτομίας.
5. Στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών

Οι προαναφερθέντες άξονες ευθυγραμμίζονται με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις προτεραιότητες και τις βέλτιστες πρακτικές που υποδεικνύονται από διεθνείς οργανισμούς, και καταλήγουν σε περισσότερες από 100 δράσεις συνολικής δαπάνης 20 δις. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που έχουν ληφθεί ήδη από το 2019, οι οποίες αφορούν σε όλες τις ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού.

Η υλοποίηση του ΕΣΔ για το δημογραφικό απαιτεί τη συνεργασία όλων των συναρμόδιων Υπουργείων. Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας, επιδιώκεται η διαμόρφωση ενός πλαισίου που θα ευνοεί την οικογένεια και τα παιδιά. Άλλωστε, ένα τέτοιο περιβάλλον οφείλει να σέβεται τις επιλογές, να προσφέρει ευκαιρίες και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πολιτών. Βασικός σκοπός είναι η αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου, η οποία θα επιτευχθεί μέσω από τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, τον συντονισμό και αξιολόγηση δράσεων που αφορούν το σύνολο των πολιτών σε όλο τον κύκλο ζωής.

Επιπρόσθετα, η στήριξη των οικογενειακών εξακολουθεί να συνιστά θεμελιώδη άξονα της κοινωνικής πολιτικής, είτε δια της χορήγησης οικονομικών ενισχύσεων, είτε μέσω της παροχής υπηρεσιών και της διασφάλισης της απρόσκοπτης προσβασιμότητας σε αυτές. Ειδικότερα:

α) Επίδομα παιδιού.

Με το άρθρο 214 του ν.4512/2018 (Α΄ 5), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν.4659/2020 (Α΄21), αναμορφώθηκε το καθεστώς για τα οικογενειακά επιδόματα με την αντικατάστασή τους από ένα ενιαίο επίδομα παιδιού, το οποίο χορηγείται λαμβάνοντας υπόψη:

- τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων
- το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα
- την εισοδηματική κατηγορία κάθε οικογένειας.

Το ποσό του επιδόματος υπολογίζεται βάσει κλιμακούμενου εισοδηματικού κριτηρίου, ώστε να καταβάλλεται στοχευμένα στις οικογένειες με παιδιά, που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερη ανάγκη. Η διαδικασία της χορήγησης του επιδόματος παιδιού, καθορίστηκε με την αρ.Γ.Π.οικ.Δ22/11/2705/58/2018 (57/Β΄) απόφαση, όπως ισχύει.

β) Επίδομα γέννησης.

Με το ν.4659/2020 (Α΄ 21), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 4756/2020 (Α΄ 235), και τις διατάξεις των άρθρων 29-32 του ν. 5092/2024 (Α΄33), θεσπίστηκε επίδομα γέννησης, για κάθε παιδί που γεννιέται στην Ελλάδα. Η διαδικασία για την χορήγηση του επιδόματος καθορίστηκε με την αρ.Δ11/οικ.8523/236/20(490/Β΄) ΚΥΑ, όπως ισχύει. Για τον καθορισμό του ύψους του επιδόματος λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των εξαρτώμενων τέκνων όπως αυτός διαμορφώνεται μετά την γέννηση του τέκνου και το ποσό καταβάλλεται ως εξής: α) 2.400,00 € για το πρώτο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο β) 2.700,00 €

για το δεύτερο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο γ) 3.000,00 € για το τρίτο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο και δ) 3.500,00 € για το τέταρτο και κάθε επόμενο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο. Το επίδομα γέννησης του άρθρου 1 του ν. 4659 / 2020 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 29 του ν. 5092/2024 καταβάλλεται αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2023 στα πρόσωπα που κατέστησαν δικαιούχοι. Η αύξηση ισχύει αναδρομικά για τα παιδιά που γεννήθηκαν από 1-1-2023.

γ) Οικονομική ενίσχυση οικογενειών Ορεινών και Μειονεκτικών Περιοχών.

Η χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών θεσπίστηκε με το νόμο 3016/2002 (Α' 110), με σκοπό την ενίσχυση των νοικοκυριών που διαβιούν στις περιοχές αυτές και έχουν ιδιαίτερα χαμηλό εισόδημα, το οποίο δεν ξεπερνά το ποσό των 4.700 ευρώ ετησίως. Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται σε:

- εξακόσια (600,00) ευρώ, για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα έως 3.000 ευρώ
- τριακόσια (300,00) ευρώ, για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 3.000 έως 4700 ευρώ.

Το επίδομα καταβάλλεται εφάπαξ κατ' έτος στους δικαιούχους από τον ΟΠΕΚΑ και η χρηματοδότηση βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό. Απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, ενώ δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό, οικογενειακό εισόδημα. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 της αριθμ. Δ11/οικ. 28711/1021/2020 ΚΥΑ (Β' 2882) «...Ως μειονεκτικές περιοχές για τη χορήγηση της εισοδηματικής ενίσχυσης από το έτος 2020 και εντεύθεν νοούνται οι περιοχές με σημαντικά φυσικά μειονεκτήματα και οι περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα κατά την έννοια των παρ. 3 και 4, αντίστοιχα, του άρθρου 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, όπως αυτές καθορίστηκαν στα σχετικά Παραρτήματα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας...».

Σημειώνεται ότι η Δημοτική Κοινότητα Καρουσάδων του ν. Κέρκυρας εντάσσεται στις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα της ανωτέρω απόφασης.

δ) Πρόγραμμα οικονομικής στήριξης οικογενειών

Με τις διατάξεις του άρθρου 104 «Πρόσβαση παιδιών προσχολικής ηλικίας, βρεφών και νηπίων, σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας, πρόσβαση παιδιών, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης» του ν.4941/2022 (Α' 113), θεσπίστηκε πρόγραμμα οικονομικής στήριξης οικογενειών. που αφορά:

- την πρόσβαση βρεφών και νηπίων σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας πρόγραμμα
- την πρόσβαση παιδιών, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης.

Το πρόγραμμα ενοποιεί τη δράση «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» καθώς και το πρόγραμμα «οικονομικής στήριξης οικογενειών, μέσω παροχής θέσεων φροντίδας και φιλοξενίας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας» του άρθρου 35 ν. 4704/2020 (Α'133). Εφαρμόζει σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές και

δραστηριότητες, εκτός σχολικού ωραρίου. Δικαιούχος υλοποίησης του προγράμματος, ορίζεται η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΕΤΑΑ ΑΕ).

Η δαπάνη χρηματοδότησης καλύπτεται από ενωσιακούς πόρους των συγχρηματοδοτούμενων Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, και από Εθνικούς Πόρους.

Για τη χρονική περίοδο 2025-2026 (α' κύκλο του Προγράμματος) από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για την υλοποίηση του προγράμματος διατέθηκε ποσό ύψους 153.872.479€, ενώ για την χρονική περίοδο 2026-2027 (β' κύκλο του Προγράμματος) θα διατεθεί ποσό ύψους 158.872.479 €.

Για την ίδια περίοδο (2025-2027), με την αριθ. 134947/2025 (Β'4127) Κ.Υ.Α., όπως ισχύει, καθορίζονται οι κατηγορίες των ωφελούμενων, τα κριτήρια επιλογής, η διαδικασία υλοποίησης, η δυνατότητα επέκτασής τους καθώς και κάθε λεπτομέρεια.

Επιπλέον, με την αριθ. 15670/22-10-2025 (Β'5646) τροποποίηση της υπό στοιχεία 134947/2025 ΚΥΑ, όπου στο άρθρο 1 αναφέρεται «Στο άρθρο 8 τροποποιείται το σημείο β) της υποπαρ. 1 παρ. Α. και συγκεκριμένα τα εισοδηματικά κριτήρια επιλεξιμότητας για τη λήψη μειωμένης αξίας τοποθέτησης για τις δομές Α1, Α2, Β1, και Β2 αυξάνονται ανά κατηγορία κατά ποσό 2.000 ευρώ για οικογένειες έως πέντε (5) παιδιά και για οικογένειες από (6) παιδιά και άνω αυξάνονται κατά ποσό 3.000 ευρώ ανά παιδί..».

Επιπρόσθετα στην παρ. Β. του ιδίου άρθρου αναφέρεται «... Αξίες τοποθέτησης για την κατηγορία Γ και Δ που χορηγήθηκαν κατά τον α' κύκλο και πρώτη πρόσκληση του προγράμματος (2025-2026) πλέον του προϋπολογισμού του άρθρου 13 και των όρων του παρόντος καλύπτονται από πόρους του τακτικού προϋπολογισμού του ΥΚΟΙΣΟ..».

Σε ό,τι αφορά παιδιά που διαβιούν σε μονογονεϊκές οικογένειες, τους πολύτεκνους και τρίτεκνους δυνητικά ωφελούμενους, προβλέπεται αυξημένη επιπλέον μοριοδότηση για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα (άρθρο 8 της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α.). Για την υλοποίηση των προαναφερόμενων διατάξεων εκδόθηκε η αριθ. πρωτ. 30771/ 30.10.2025 Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (ΑΔΑ: 93Λ6465ΖΩ5-ΕΛ2).

ε) Κατασκηνώσεις.

Στο πλαίσιο του Κρατικού Κατασκηνωτικού προγράμματος για τη φιλοξενία παιδιών, οικογενειών, ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρίες, με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, λειτουργούν Παιδικές Εξοχές του Κρατικού Προγράμματος, βάσει των διατάξεων του ν.749/1948 (Α' 200), όπως ισχύει.

Η συμμετοχή των παιδιών των πολύτεκνων και τρίτεκνων οικογενειών στις Παιδικές Εξοχές του Κρατικού Προγράμματος γίνεται δωρεάν, χωρίς την καταβολή ποσού συμμετοχής.

Πέραν των ανωτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 5178 / 2025 (Α'22) θεσπίστηκε «Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης» με αντικείμενο την οικονομική ενίσχυση των μονοπρόσωπων ή πολυπρόσωπων νοικοκυριών που μεταφέρουν την κύρια κατοικία και το κέντρο βιοτικών δραστηριοτήτων τους από δήμους ή δημοτικές ενότητες της Επικράτειας σε δήμους που ορίζονται με την Κ.Υ.Α. που προβλέπεται στην παρ. 9 του

ανωτέρω άρθρου να εκδοθεί, ήτοι στους Δήμους Σουφλίου, Διδυμοτείχου και Ορεστιάδας της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Η οικονομική ενίσχυση ανέρχεται σε:

α) δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, εφόσον η ωφελούμενη μονάδα εγκαθίσταται σε οικισμό με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, και

β) έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, εφόσον η ωφελούμενη μονάδα εγκαθίσταται σε οικισμό με πληθυσμό άνω των πεντακοσίων (500) κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, προσαυξανόμενη αντίστοιχα κατά χίλια (1.000) ευρώ για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού και μέχρι του συνολικού ποσού των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται στις ωφελούμενες μονάδες σε δύο (2) ισόποσες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την έγκριση της αίτησης και η δεύτερη δόση μετά την παρέλευση του πρώτου έτους μόνιμης παραμονής στους δήμους μετεγκατάστασης.

Βάσει του ανωτέρω άρθρου εκδόθηκε η με αριθ. 10557/2025 (Β'3803) ΚΥΑ με τίτλο «Καθορισμός της διαδικασίας υλοποίησης του Προγράμματος Δημογραφικής Ανάπτυξης στους Δήμους Σουφλίου, Διδυμοτείχου και Ορεστιάδας της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Και Θράκης».

Με την εξουσιοδοτική διάταξη, που προβλέπεται στην παρ. 9 του αρ. 32 του ως άνω νόμου παρέχεται η δυνατότητα ορισμού πρόσθετων δήμων και δημοτικών ενοτήτων της επικράτειας, με βάση, μεταξύ άλλων, πληθυσμιακών και δημογραφικών κριτηρίων της τελευταίας απογραφής του πληθυσμού καθώς και αναπτυξιακών δεδομένων, προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης ως δήμοι και δημοτικές κοινότητες μετεγκατάστασης, πέραν αυτών που έχουν ορισθεί στην εν λόγω διάταξη.

Επισημαίνεται ότι η συνεισφορά του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας σκοπό έχει να καλύψει τις δημογραφικές ανάγκες όπως και όπου αυτές προκύπτουν, εντάσσοντας στο πρόγραμμα ως Δήμους και Δημοτικές Ενότητες Μετεγκατάστασης και άλλες περιοχές της χώρας, που έχουν τα χαρακτηριστικά των ως άνω περιοχών.

Επισημαίνεται ότι η μετεγκατάσταση των νοικοκυριών δεν υλοποιείται μέσω του παρόντος προγράμματος. Η εν λόγω οικονομική ενίσχυση αποδίδεται, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, σε νοικοκυριά τα οποία έχουν ήδη μετεγκατασταθεί στις καθορισμένες περιοχές του Έβρου, μετά την 1η Ιανουαρίου 2025.

Ωστόσο την 21 Ιουλίου 2026 ψηφίστηκε στην ολομέλεια της Βουλής και βρίσκεται στην διαδικασία δημοσίευσής Νόμος του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας όπου το πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης αναμορφώνεται και επεκτείνεται σε νέες ευάλωτες δημογραφικά περιοχές. Συγκεκριμένα:

Το πρόγραμμα, το οποίο ξεκίνησε πιλοτικά για συγκεκριμένους δήμους του Έβρου, επεκτείνεται σε **8 νέες Περιφερειακές Ενότητες** της χώρας σε ακριτικές και δημογραφικά επιβαρυνόμενες περιοχές.

Θεσπίζεται η δυνατότητα λήψης **προκαταβολής της οικονομικής ενίσχυσης** για την άμεση κάλυψη των πρώτων εξόδων μετακίνησης των νοικοκυριών.

Η συνολική οικονομική ενίσχυση για τη μεταφορά της κύριας κατοικίας διαμορφώνεται **στο 10.000 ευρώ** προσαυξημένο κατά **1000 ευρώ** για κάθε παιδί, ανεξάρτητα από τον πληθυσμό του οικισμού μετεγκατάστασης

Η συγκεκριμένη ενίσχυση ορίζεται ως **ακατάσχετη και αφορολόγητη**, χωρίς να συμψηφίζεται με τυχόν βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο ή ασφαλιστικά ταμεία.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ